

CYNGOR CYMUNED Y BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws fel Cyfarfod Hybrid **yng Nghlwb Rygbi'r Betws** a rhithiol ar **Starleaf** ar nos Fercher 18fed Mai 2022 am 7.45pm.

Cynhaliwyd y cyfarfod o bell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

Dylai unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n dymuno mynychu'r cyfarfod fel gwyliwr neu sydd â chwestiynau i'w gofyn i'r Cynghorwyr gysylltu â'r Clerc er mwyn i hyn allu digwydd a dilyn y drefn gywir.

PRESENNOL: Y Cynghorydd Dave Stacey (Cadeirydd), Y Cynghorwyr Mike Jones, Jose Picouto, Andy Megrath, Lucy Jones, Lynwen Phillips, Peter Comley, Andrew Williams, Paul Allchurch, Carwyn James, Karen McMinn-Davies a Maureen Williams

Cynghorydd Sir: Ddim yn bresennol

Clerc: Miss Angela Brown

Aelod o'r Cyhoedd yn Bresennol: Neb yn bresennol

1. Cwestiynau/Sylwadau Cyhoeddus

Neb yn bresennol

2. Ymddiheuriadau

Cynghorwr Sir Betsan Jones a SCCH 8039 Arwyn Rees

3. Ffigurau Trosedd Misol Heddlu Dyfed Powys ar gyfer Betws

Cyfanswm o 5 trosedd ar gyfer mis Ebrill ym Metws wedi'u dadansoddi fel a ganlyn:

Ebrill 2022

Twyll – 1

Dwyn – 1

Difrod troseddol – 2 (sy'n cynnwys Parc y Betws)

Aflonyddu - 1

4. Datganiad gan Aelodau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol

Cynghorydd Comley ar gyfer pwynt 11 ar y rhaglen.

5. I gadarnhau ac Arwyddo Cofnodion y Cyfarfod Misol a gynhaliwyd Nos Fercher 27^{ain} Ebrill 2022

Cynigiodd y Cynghorydd Picouto ac eiliodd y Cynghorydd Megrath a phenderfynwyd derbyn cofnodion cyfarfod misol blaenorol y Cyngor fel rhai cywir.

6. Adroddiad Cynghorydd Sir

Roedd y Cynghorydd Sir wedi e-bostio ei hadroddiad a darllenodd y Cynghorydd Picouto ef i'r aelodau:

Adroddiad y Cyngor Sir 17/05/22

Man picnic - Bydd Cynnal a Chadw Hawliau Tramwy yn trwsio'r ffens sydd wedi'i difrodi yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf.

Dal i aros am ddiweddariad ynghylch arwyddion i annog pobl i beidio â gadael pethau cofiadwy ar y safle picnic.

Rwy'n dal i aros am ddiweddariad i ddarganfod pryd fydd panel gwylio newydd Mynydd y Betws yn cael ei osod.

Cwmp ger Neuadd Maesware- Derbyniais e-bost gan Mr James Derrick ar 30ain o Ebrill yn dweud bod damwain car difrifol arall wedi bod heb fod ymhell o'i gartref. Dyma'r seithfed ddamwain ers i Mr Derrick a'i deulu symud i Neuadd Maesware. Cytunaf â Mr Derrick fod dirfawr angen arwyddion/adlewyrchydion/rhwystrau/terfyn cyflymder arafach yma. Dim ond oherwydd ymyrraeth y teulu na wnaeth cerbydau pellach ddisgyn i'r llongdrylliad. Cafodd yr heddlu eu galw ac mae rhif digwyddiad yr heddlu. Anfonais e-bost Mr Derrick's ymlaen at yr adran Briffyrdd yn y Cyngor Sir a chefais yr ateb hwn:- '...Bydd sefyllfa fel hon lle mae terfyn cyflymder Cenedlaethol yn arwain at 30mya yn cael ei hailasesu dan gynllun Llywodraeth Cymru i ddiwygio'r terfynau cyflymder presennol. Fel aelod lleol ymgynghorir â chi ar unrhyw newidiadau arfaethedig. Mae'r broses ymgynghori yn debygol o ddigwydd ym mis Awst/Medi. Rydym yn bwriadu cynnal asesiad cychwynnol o'r drefn arwyddion bresennol a chyflwyno arwyddion rhybuddio ychwanegol a marciau ffordd ar hyd y darn hwn o ffordd. Dylai'r holl arwyddion a marciau fod yn eu lle o fewn 7-8 wythnos. Roedd hwn gan Mike Jacob

Atebion i gwestiynau'r Cynghorydd Price o gyfarfod mis Ebrill

Ar hyn o bryd mae gan y Cyngor Sir 66 o deuluoedd lletyol o'r Wcráin ac mae'r nifer hwn yn debygol o godi i 150, fodd bynnag bydd rhai teuluoedd yn cyrraedd y Sir trwy sianeli eraill.

Fe fydd adroddiad i'r Cabinet newydd erbyn diwedd y mis ynglŷn â'r gefnogaeth y bydd y Sir yn ei rhoi i Eisteddfod yr Urdd sy'n cael ei chynnal yn Llanymddyfri yn 2023.

Mae Therapi Lleferydd yn wasanaeth clinigol GIG lle mae plant yn cael eu hatgyfeirio trwy eu Meddyg Teulu, fodd bynnag mae pob ysgol Gymraeg yn darparu cefnogaeth lleferydd ac iaith trwy gyfrwng y Gymraeg.

Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau ei bod hi hefyd wedi derbyn e-bost arall gan y Cynghorwr Sir yn rhoi diweddariad gan yr Adran Priffyrdd am y Gorchymyn Rheoli Traffig fydd yn cael ei weithredu ar gyfer Heol Y Felin/Colonel Road:

Byddwn yn eich hysbysu bod y cynigion yn ymwneud â'r lleoliad dan sylw wedi'u cyhoeddi heb unrhyw wrthwynebiadau.

Daw'r Gorchymyn Rheoleiddio Traffig cysylltiedig yn weithredol ar 17 Mehefin, a bydd yr holl farciau ac arwyddion cysylltiedig yn eu lle erbyn 4ydd Gorffennaf. Bydd gorfodi'r lleoliad wedyn yn dechrau cyn gynted ag y bydd yr arwyddion/marciau yn eu lle.

Os bydd unrhyw un o'r llinellau amser uchod yn newid, byddaf yn trefnu i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi.

NODWYD yr uchod gan yr aelodau.

1. Payments/Donation Requests –

a. Clerk Salary and Allowances and Invoices to be paid (see document below)

Taliadau a Wnaed ym mis Mai 2022			
CYFARFOD / CYFLEUSTERAU BACS	UWCHRADD	MANYLION	TALU
27/4/2022 pwynt 7	Angela Brown	Clercod Cyflog / Lwfansau a threuliau swyddfa Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
27/4/2022 pwynt 7	HMRC	Taliadau Cyflogres Cyllid a Thollau EM ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
27/4/2022 pwynt 7	Pensiwn Nyth wedi'i dalu gan daliadau	Pensiwn Cyflogres Debyd Uniongyrchol ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)

PENDERFYNWYD yn y cyfarfod ar 27 Ebrill 2022 ar bwynt 7 y byddai'r taliadau a restrir uchod yn cael eu talu yn ystod ail wythnos y mis. Roedd hyn oherwydd yr etholiad ar 5^{ed} Mai 2022 a'r cyfrif ar ddydd Gwener 6^{ed} Mai felly cynhaliwyd y cyfarfod hwn wythnos yn ddiweddarach na dyddiad cyfarfod arferol yr ail ddydd Mercher yn y mis gan na fyddai'r 3 diwrnod clir ar gyfer gwys i Gynghorwyr yn cael eu bodloni. .

7b. Taliadau a Dderbyniwyd

Dim.

7c. Ceisiadau Rhodd

Dim.

7ch. Rhodd a Dderbyniwyd

Dim.

8. Archwilio

Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau y bydd yr Archwiliad yn cael ei gyflwyno wythnos nesaf ac y byddai wedyn yn aros i gael ei galw i leoliad lle bydd yr Archwiliad Trafodol gan Archwilio Cymru yn cael ei gynnal. Mae hon yn drefn newydd sy'n cychwyn eleni.

9. Ceisiadau Cynllunio

a) PL/03959 Baddondai Pen Pwll (cais blaenorol PL/02684) – Dim Gwrthwynebiad

b) PL/03988 – 49 Estyniad cefn deulawr Heol Betws – Dim Gwrthwynebiad

c) Llythyr ymgynghori oddi wrth Asbri Planning Ltd ynghylch TRJ datblygiad ar Heol Ffowndri.

Trafododd y Cyngor fanteision a phryderon y datblygiad arfaethedig a mynegwyd y pryderon a ganlyn ynghylch y datblygiad:

i) Y potensial ar gyfer cynnydd mewn sbwriel ym Mharc Betws o'r siopau bwyd newydd a'r datblygiad manwerthu.

ii) Ystyried yn eu cynllun y defnydd cynyddol o'r bont droed a phrif llwybr Parc Betws gan y byddai'r llwybr newydd hwn yn cynyddu nifer yr ymwelwyr yn ogystal â'r potensial i feicwyr ddod i mewn i'r parc sy'n barth dim beicio. Byddai angen i feicwyr ddod oddi ar eu beiciau a gwthio eu beiciau o'r bont droed drwy Barc y Betws. Mynegwyd pryderon ynghylch sut y gellid monitro/gorfodi hyn. Hefyd, trwy ddefnydd cynyddol, mynegwyd pryderon ynghylch y posibilrwydd o gostau cynnal a chadw uwch a phwy fyddai'n gyfrifol am y gost ychwanegol hon.

Trafododd y Cyngor fanteision y datblygiad fel a ganlyn:

Gyda phen pellaf Parc Betws gyda mwy o ymwelwyr a mynediad haws o'r datblygiad newydd dylai hyn gynorthwyo gyda rheoli'r ymddygiad gwrthgymdeithasol presennol sy'n bodoli ym mhen draw'r parc. Byddai'n haws hefyd i'r gwnstabiliaeth leol batrolio'r llwybr.

Byddai'r potensial i gysylltu'r llwybr ar ochr arall y bont droed â rhwydwaith traciau beicio presennol Sustrans yn Nyffryn Aman o fudd i ddefnyddwyr er y codwyd costau cynnal a chadw a phlisma beicwyr a allai ddod i mewn i'r parc gan ei fod yn barth dim beiciau fel y crybwyllwyd uchod. .

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn cysylltu ag adran gynllunio Cyngor Sir Caerfyrddin ac Asbri Planning Ltd i roi gwybod am y penderfyniadau a wnaed.

10. Gohebiaeth

a) Cais e-bost ar gyfer gosod mainc goffa o fewn Parc Betws i'w drafod

Trafodwyd y lleoliad ar gyfer lleoli yn y parc a'r math o fainc (effaith pren plastig wedi'i ailgylchu). Phillips bod caniatâd yn cael ei roi i osod mainc goffa o fewn Parc y Betws ac eiliwyd y cynnig gan y Cyng. L Jones. Pleidleisiwyd dros hyn gan yr holl aelodau oedd yn bresennol. **PENDERFYNWYD** bod y Clerc yn cysylltu â'r ymgeisydd i hysbysu'r canlyniad.

b) Adborth a dderbyniwyd am yr etholiad diweddar

Dywedodd y clerc wrth yr aelodau ei bod wedi derbyn adborth ynglŷn â'r etholiad lle bu nifer o sylwadau nad oedd trigolion yn gwybod pwy oedd ymgeiswyr y Cyngor Cymuned.

Cynigiodd y clerc y dylid tynnu llun grŵp o'r cynghorwyr er mwyn mynd i'r afael â hyn a bod pob aelod yn ysgrifennu bywgraff byr amdanynt eu hunain. Byddai'r rhain wedyn yn cael eu rhoi ar y wefan ac yn y papur lleol. Awgrymodd y clerc hefyd y dylid ail-gyflwyno cymorthfeydd.

Cafwyd trafodaeth gyda'r Cynghorydd James yn hysbysu y gall pob aelod fel darpar gynghorydd pe dymument ddylunio ac argraffu taflen i'w dosbarthu i gartrefi cyn yr etholiad i hyrwyddo eu hunain.

PENDERFYNWYD tynnu llun grŵp cyn y cyfarfod nesaf.

c) Cais am ddata Cod Ymddygiad gan Gyngor Sir Caerfyrddin

Hysbysodd y clerc yr aelodau ei bod wedi derbyn a chais am faint o ddatganiadau o fuddiant a gofnodwyd gan eich awdurdod o dan god yr aelodau a faint o aelodau a/neu glerc a dderbyniodd hyfforddiant cod ymddygiad ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2021 i 31 Mawrth 2022.

Dywedodd y clerc wrth yr aelodau ei bod wedi gweithredu ar y cais. **NODWYD** hyn gan yr aelodau.

d) Cynnydd pris i'r gwasanaeth cyflogres

Dywedodd y clerc wrth yr aelodau ei bod wedi derbyn gohebiaeth yn ymwneud â chynnydd o 5% mewn costau cyflogres oherwydd costau uwch ar gyfer trwyddedu meddalwedd yn ogystal â chostau llafur ac yn fwy diweddar effaith chwyddiant ledled y wlad. Bydd y cynnydd pris yn dod i rym o Ebrill 2022 a bydd ar anfoneb nesaf y gyflogres.

Dywedodd y clerc wrth yr aelodau faint fyddai'r cynnydd hwn yn ei gostio.

NODWYD hyn gan yr aelodau.

e)Arolygon Coed Ardaloedd Hamdden

Hysbysodd y clerc yr aelodau o gost yr arolygon coed ar gyfer y 3 ardal a bod y cwmni wedi gwneud arbediad o £255.49 gan gynnwys. TAW gan fod yr arolwg i'w gynnal ar bob un o'r 3 safle gyda'i gilydd. Cyn yr arolwg diwethaf yn 2020 nid oedd y Cyngor wedi cynnal arolwg ar Heol y Felin a Maescware, dim ond ym Mharc y Betws y cafodd ei gynnal. Bydd yr arolwg yn cael ei gynnal yn ystod mis Mehefin. Mae angen yr arolygon fel rhan o'r yswiriant ar gyfer yr ardaloedd.

NODWYD hyn gan yr aelodau.

f)Cwestiynau am Ash Die yn ôl

Dywedodd y clerc wrth yr aelodau ei bod wedi derbyn yr atebion i'r cwestiynau o'r cyfarfod ar 27 Ebrill 2022 ynghylch gwyw ynn ac y bydd yn anfon yr atebion a dderbyniwyd at bob cynghorydd ar ôl y cyfarfod.

NODWYD hyn gan yr aelodau.

g)Ailbenodi Aelod Cyngor Cymuned o Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Caerfyrddin

Hysbysodd y clerc yr aelodau o ohebiaeth a dderbyniwyd ynghylch ailbenodi'r Cynghorydd Philip Rogers o Gyngor Tref Sanclêr i'r Pwyllgor Safonau am dymor pellach.

PENDERFYNWYD bod y clerc yn ateb yn cymeradwyo'r ailbenodiad gan y Cyngor.

11. Adroddiad Eithriedig: Cynigion i ddatrys y materion ar gyfer y tir a ddelir yn yr Ymddiriedolaeth ar gyfer pobl Betws sy'n cynnwys Clwb Rygbi Betws.

Rhoddodd y Cynghorydd Picouto gefndir byr i'r materion er budd y cynghorwyr newydd. Nid yw'r mater hirsefydlog hwn, sy'n ddegawdau oed, erioed wedi'i ddatrys gan y Cyngor. Pan ddechreuodd Angela fel clerc fe'i hysbyswyd o'r mater hwn, ymgyfarwyddodd dros amser â'r gweithredoedd a'r dogfennau amrywiol a'r adroddiadau gan unigolion amrywiol a oedd yn gwybod am y cefndir. Mae wedi bod yn ddrud i bawb a gymerodd ran nid yn unig yn ariannol ond, yn yr amser a gymerwyd i gyrraedd lle'r ydym heddiw a'r ffaith ei fod wedi'i adael heb ei ddatrys gan y Cyngor ers iddo gymryd drosodd Ymddiriedolaeth/Prydles Clwb Rygbi Betws o'r Betws. Cymdeithas Gymunedol yn 2011/2012.

Diolchodd y Cynghorydd Picouto i'r clerc am ei gwydnwch a'i dyfalbarhad wrth ddod â'r mater hwn i ben.

Cafwyd trafodaeth a phleidleisiwyd ar hynny nawr bod y cyngor a'r cwestiynau ychwanegol wedi'u hateb eu bod yn symud ymlaen fel y penderfynwyd yn y cyfarfod ar 27 Ebrill 2022 mewn perthynas â'r cynnig a dderbyniwyd.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn gweithredu'r penderfyniadau a wnaed ynglyn â'r materion gan fod y cyngor a'r cwestiynau ychwanegol wedi eu hateb gan y cyfreithiwr.

Am 20:38 gadawodd y Cyngorydd Karen McMinn-Davies y cyfarfod.

12. Cyfeiriadau e-bost penodol i gynghorwyr i'w gweithredu yn ystod Mehefin 2022 yn cael eu cynghori fel arfer gorau gan SLCC/ULIC.

Cyfeiriodd y clerc at bwynt 7 o gyfarfod mis Ebrill.

Trafodwyd fformat y cyfeiriadau e-bost a chytunwyd arnynt.

PENDERFYNWYD gweithredu cyfeiriad e-bost penodol y Cyngorydd y clerc i'w drefnu fel y trafodwyd.

13. Swyddogaethau a Chyfrifoldebau Cynghorwyr/Clerc

NODWYD hyn gan yr aelodau.

14. Ystyried gweithredu'r cynllun cyhoeddi a pholisïau ar gyfer Cyngor Bach yn unol â chyngor Un Llais Cymru/SLCC

Cafwyd trafodaeth a **PHENDERFYNWYD** y byddir yn gweithio drwy'r rhestr ynghylch y cynllun cyhoeddi ynghyd â'r polisïau y mae'n ofynnol i gynghorau bach eu cael a rhoi cyhoeddusrwydd iddynt ar eu gwefan. Bydd y clerc yn gwneud hyn fel rhan o'i hyfforddiant cymhwyster CiLCA y mae'n ei wneud ar hyn o bryd.

15. Adborth gan Bwyllgorau (gellir gweld holl gofnodion Cyfarfodydd y Pwyllgor ar Wefan y Cyngor Cymuned lle mae cofnodion Cyfarfodydd y Cyngor Llawn hefyd ar gael).

a) Pwyllgor Maes Hamdden – TCC ym Mharc Betws – Cyng A Williams

Cynigwyd gan y Cyng A Williams ac eiliwyd gan y Cyng Picouto a phleidleisiwyd gan yr holl aelodau oedd yn bresennol bod TCC ac arwyddion yn cael eu gosod ym Mharc y Betws.

Mae'r Parc yn rhan o'r patrolau a gynllunnir gan yr heddlu oherwydd maint yr ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n digwydd ynddo.

Am 20:53 gadawodd y Cyngorydd Lucy Jones y cyfarfod.

b) Prosiect Parc Betws – diweddariad Cyng M Jones

Dywedodd y Cyng M Jones wrth yr aelodau ei fod ef a'r Cyng A Williams wedi ail-negodi gyda'r contractwr a ddewiswyd a bod Mr Dafydd Jones o TRJ wedi gwneud cynnig hael ac wedi cynnig symud y tarmac o'r safle heb unrhyw gost i'r Cyngor. Gan

eu bod yn gwmni lleol dyma fyddai eu cyfraniad cymunedol i Fetws. Gostyngodd hyn y swm i'w wario i £42,231.60.

Gofynnodd y Cyng M Jones i'r Cyngor ystyried cau'r parc er diogelwch y cyhoedd rhwng 07:30 - 17:00 dydd Llun i ddydd Gwener tra bod y gwaith yn cael ei wneud ar y safle oherwydd y peiriannau trwm sy'n cael eu defnyddio. Rhoddir cyhoedduswydd i hyn unwaith y bydd dyddiad dechrau wedi'i roi gan y contractwr ar hysbysfwrdd y Cyngor Cymuned yn y parc, gwefan, yn y SW Guardian ac ar y grwpiau cyfryngau cymdeithasol lleol.

Cynigiodd y Cyng. Phillips y dylid cau'r parc yn ystod oriau gwaith gan y contractwr ac eiliwyd gan y Cyng Picouto a phleidleisiwyd drosto gan yr holl aelodau oedd yn bresennol.

PENDERFYNWYD y byddai'r clerc yn gosod yr hysbysiadau unwaith y byddai'r dyddiad cychwyn wedi'i gadarnhau gan y contractwr.

c) Prosiect Diffibriliwr – diweddariad Cyng Comley

Rhodddod y Cyng Comley ddiweddariad ar y prosiect Diffibriliwr y mae ef, y Cynghorydd Picouto a'r clerc wedi bod yn gweithio arno, gan hysbysu'r aelodau na fuont yn llwyddiannus yn y cais i Ambiwllans Cymru am brynu 4 cabinet diffibrilator am £540 yr un ac maent yn rhoi 4 am ddim. diffibrilwyr. Fodd bynnag, mis Medi fydd y rownd nesaf o geisiadau a chynigiwyd bod y Cyngor yn aros ac yn ail-ymgeisio gan ei fod yn gynnig da.

Mae'r Cyngor wedi derbyn yn ddiweddar y rhodd hael o £1,900 oddi wrth Betws Mewn Angen a sicrhawyd gan y Cyng Picouto ar gyfer gosod 2 ddiffibriliwr yn y ganolfan deulu a'r ysgol ond byddai cais Ambiwllans Cymru yn golygu y byddai modd lleoli 2 arall.

Byddai hyn yn sicrhau bod gan y pentref 5 diffibriliwr:

1 yn y Ganolfan Deulu, 1 yn Ysgol Gynradd Betws, 1 yn ardal Tycoch/Maescware, 1 ar Ffordd y Mynydd. Ni ellir eu lleoli o fewn 500m i'w gilydd. Eisoed mae diffibriliwr yn y Clwb Rygbi.

Mae angen i bob diffibriliwr gael ei gofrestru'n flynyddol a'i wirio'n rheolaidd a byddai'r Cynghorydd Comley yn gwneud hyn.

Y gost o gynnal a chadw'r diffibrilwyr fyddai newid y pecynnau bob 2 flynedd. Mae gan bob diffibriliwr 2 becyn ac mae rhai cyfnewid yn costio £35 yr un.

Mae'r pecynnau batri yn para 5 – 6 blynedd ar gyfartaledd a byddent yn costio £200 i'w hailosod.

Byddai angen i'r Cyngor gyllidebu ar gyfer y costau hyn.

Eiliwyd cynnig y Cynghorydd Comley i aros i geisiadau Ambiwllans Cymru agor ym mis Medi gan y Cynghorydd Picouto a phleidleisiwyd drosto gan yr holl aelodau oedd yn bresennol. **PENDERFYNWYD** aros i geisiadau newydd Ambiwllans Cymru agor.

d) Prosiect Cae Chwarae Maesware – diweddariad

Roedd y clerc wedi cael gwybod gan y contractwr fod y gwaith o osod yr offer newydd yn y maes chwarae i fod i ddechrau wythnos yn dechrau ar 23 Mai 2022.

NODWYD hyn gan yr aelodau.

e) Pwyllgor Cyllid – diweddariad.

Rhoddir hyn yn y cyfarfod nesaf.

Daeth y cyfarfod i ben am 21:25.